

T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO : 1987/115
KARAR NO : 1987/119

K A R A R

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunmakla beraber 1402 sayılı Kanunun 13/a-b. maddesindeki süre ve bağlantı koşullarını içermeyen suça ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

TCK .64.159,173,258,516,522
55,40.

Davacı : K.H.

Sanıklar : Kemal Kıldığ ve arkadaşları

O L A Y : 12.11.1975 günü sanıkların; bazı sorunları nedeniyle Tunceli Lisesinde dersleri boykot ettikleri, ikaza rağmen derslere girmeyip şehir içinde izinsiz yürüyüşe geçmeleri üzerine emniyet kuvvetlerinin duruma müdahale etmek istedikleri, bu sırada talebe topluluğunun taş atmak suretiyle emniyet kuvvetlerine cebir ve şiddetle mukavemette buldukları, ayrıca "katil polis, satılmış polis" diyerek hakaret ettikleri, yürüyüşe devam ederek bazı işyerleri ve resmî dairelerin camalarını kırdıkları, hükümet konağı önünde "katil iktidar, satılmış polis, satılmış köpekler" diyerek bağırıp hükümetin manevi şahsiyetine ve devletin emniyet ve muhafaza kuvvetlerine alenen hakarete buldukları, kimi sanık öğretmenlerin öğrencileri atılı suçları işlemeye azmettirdikleri, böylece tüm sanıkların "hükümetin manevi şahsiyetini, devletin emniyet muhafaza kuvvetlerini alenen tahkir ve tezyif etmek, memura mukavemet, ızzarar ve bu suçları işlemeye azmettirmek" suçlarını işledikleri ileri sürülerek eylemlerine uyan TCK.nun 64/2., 159/1., 173/son., 258/1., 516/3., 522., 55/3., 40. maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle, Tunceli C. Savcılığınca 3.2.1976 günlü iddianame ile kamu davası açılmıştır.

Tunceli Ağır Ceza Mahkemesi; 30.4.1979 gününde, 1976/13, 1979/41 sayı ile; Tunceli ilinde sıkıyönetim ilân edilmiş ve 1402 sayılı Kanun'un 15. maddesine göre davaya bakmak sıkıyönetim askerî mahkemesinin görevine girmiş olmakla mahkemelerinin görevsizliğine karar vermiştir.

Elazığ Sıkıyönetim Komutanlığı Askerî Mahkemesi; 23.2.1981 gününde, 1980/142-1981/56 sayı ile; 1402 sayılı Kanun'un 13/a-b maddesinde öngörülen süre ve bağlantı koşullarını içermeyen bu suça ait davanın adli yargı yerinin görevine girdiği gerekçesiyle, davada mahkemelerinin görevsiz olduğuna karar vermiştir.

Böylece, adli ve askerî yargı yerlerince verilen ve kesinleşen görevsizlik kararları nedeniyle, 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirlenen olumsuz görev uyuşmazlığı doğmuş, dosya anılan uyuşmazlığın çözümü için Tunceli C. Savcılığınının 15.10.1987 günlü, yazısı ekinde 30.11.1987 gününde Uyuşmazlık Mahkemesi'ne intikal etmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇEYİ Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Selahattin Metin'in Başkanlığı'nda, Mebrure Gözdemir, Adnan Hamzaoğulları, Uzel Kızılkılıç, Yavuz T. Özgen, Nursafa Pandar ve Dr. Önder Ayhan'ın katılmaları ile yaptığı 28.12.1987 günlü toplantıda, geçici raportör Danıştay

Tetkik Hakimi M. İlhan Dinç'in raporu ile dosyadaki belgeler, okunduktan; toplantıya Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavioğlu ile Askerî Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Caner Seben'in Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Suç, 26.12.1979 tarihinde sıkıyönetim ilânı olunan Tunceli ilinde, bu tarihten üç aydan çok önce 12.11.1975 gününde işlenmiştir.

Sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlenen bir suça sıkıyönetim askerî mahkemelerinde bakılabilmesi için; öncelikle suçun sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin bulunması, sonra da bu suç ile sıkıyönetim askerî mahkemelerinde görülmekte olan herhangi bir dava arasında genel ve ortak amaç içinde bağlantı olması, 1402 sayılı Kanun'un 13/a-b. maddesi gereğidir.

Atılı suçun, niteliği işleniş biçimi, sanıkların kimlikleri ve suçun mağduru nazara alındığında, suç sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olup, 1402 sayılı Yasa'nın 13. maddesindeki önkoşul gerçekleşmiştir. Ancak; atılı suç, sıkıyönetim ilanından üç aydan daha önce işlendiğinden ve sıkıyönetim askerî mahkemelerinde görülmekte olan herhangi bir dava ile genel ve ortak amaç içinde bağlantılı olduğu yolunda dosyada somut kanıt bulunmadığından aynı maddenin a-b. bendinde öngörülen süre ve bağlantı koşulları gerçekleşmemiştir.

Bu duruma göre davaya sıkıyönetim askerî mahkemesinde bakılması mümkün olmadığından, davada adli yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle; davanın adli yargı yerinde görülmesine ve Tunceli Ağır Ceza Mahkemesi'nin 30.4.1979 günlü, 1976/13, 1979/41 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiğine, bu nedenle Tunceli Ağır Ceza Mahkemesinin 30.4.1979 günlü, 1976/13-1979/41 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına, 28.12.1987 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Selahattin Metin

Üye
Maburre Gözdemir

Üye
Adnan Hamzaoğulları

Üye
Ezel Kızılkıncı

Üye
Yavuz T. Özgen

Üye
Nursafa Pandar

Üye
Dr.Önder Ayhan